

PANDA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**LYD TIL TEKST-TRANSKRIPSJON AV INTERVJU MED JÓSAN PLANTÓN I DET
AUDIOVISUELLE ROMMET PÅ FAKULTET FOR SOSIALT ARBEID den 5.
september 2022**

Spørsmål:

Intervjuet tar utgangspunkt i det spanske teamet i EU-prosjektet Panda, med Jósan Plantón som er leder av feltet brukermedvirkning i Fundación Secretariado Gitano, feltpartner i EU-prosjektet Panda.

Vi må framheve Fundación Secretariado Gitano som en svært relevant og viktig stiftelse i spansk sammenheng, med mer enn 60 års intervensjon i den etniske gruppen rom og 40 års drift etter konstituering som stiftelse. Stiftelsen har 67 avdelinger over hele Spania.

Vi starter med å be deg dele av din yrkeserfaring når det gjelder barns medvirkning i beslutningsprosesser, og forklare for oss hva barns medvirkning i beslutningsprosesser innebærer for deg.

Svar:

Først vil jeg gjerne få takke for å bli invitert til denne samtalen om barns medvirkning, som er en av de sakene jeg, som du har nevnt, har ansvaret for på brukermedvirkningsfeltet i Fundación sekretariatet Gitano.

Vi jobber med ulike aldersgrupper innen brukermedvirkningsfeltet. Og vi samarbeider med barn fra romfolket. Og en del av min erfaring på brukermedvirkningsfeltet er, vel, jeg har fått utvidet min visjon på samarbeid med andre organisasjoner som også ivaretar og garanterer for barns rettigheter. Og barns medvirkning er faktisk en grunnleggende rettighet i barnekonvensjonen. Derfor må vi sikre at barn fritt kan gi uttrykk for sin egen mening, uttale seg om alle saker som vedrører dem og involveres når det fattes tiltak som påvirker deres hverdag. Og vi må sørge for at alle barn kan utøve brukermedvirkning på lik linje med andre.

Spørsmål:

Mener du at det de siste årene har vært en framgang når det gjelder barns mulighet for å medvirke og delta i beslutningsprosesser, utover anerkjennelsen av artikkel 12 i barnekonvensjonen?

Svar:

Ja, heldigvis har det vært en positiv utvikling for barns rettigheter, da tenker jeg på utdanning, helse og sist, men ikke minst på medvirkning. Historisk sett har barns medvirkning ikke vært vektlagt, det er jo naturlig å tenke at medvirkning er en sentral rettighet for gutter og jenter som i framtiden skal spille en aktiv rolle som samfunnsborgere. Etter hver som folk har begynt å forstå hvor viktig medvirkning er, har offentlige myndigheter jobbet mer og mer aktivt for å sikre at denne rettigheten følges opp.

Vi er omgitt av konstante sosiale endringer, og barn opplever økende forventninger fra samfunnet om å være aktive og delta i beslutningsprosesser, slik at de blir hørt og kan gi uttrykk for meningene sine. Derfor krever også barn å kunne være til stede og delta der beslutninger tas, og offentlige myndigheter gir nå sin støtte til initiativ som bidrar til at barns meninger stadig oftere blir tatt hensyn til på lik linje med alle andres meninger.

Det siste tiltaket er oppretting av Rådet for barn og unges medvirkning, og i tillegg jobbes det for å fremme en lov som beskytter barneorganisasjoner, dette er et tegn på at offentlige myndighetene gir sin støtte.

Spørsmål:

Du har snakket om sakene som har gjort framgangen mulig, men hvilke problemstillinger eller vanskeligheter ser du som kan hindre reell og effektiv framgang?

Svar:

Noen ganger tviler voksne på at barn kapasitet eller er modne nok til å ta egne beslutninger. Dette er det som kalles «voksensentrisme». Jeg tror dette har vært et av de største hindrene for barns deltakelse og grunnen til at framgang har tatt tid. Vi kan ikke overse det faktum at ikke alle barn får muligheten til å medvirke. Barn som tilhører de mest sårbare gruppene, som barn fra romfolket [rombefolkningen i Europa er en av de største minoritetene], har tilleggsproblemer som mangel på ressurser, mangel på informasjon osv. som igjen gjør det vanskelig å delta og medvirke. Derfor må offentlige myndigheter ta hensyn til mangfoldet og garantere at alle barn kan delta og si sin mening om sakene som berører dem.

Spørsmål:

Jósan, når du ser framover, hvilke tiltak må etter din erfaring implementeres på et teknisk, politisk og metodologisk nivå for å sikre at brukermedvirkning fra barn i beslutningsprosesser faktisk gjennomføres?

Svar:

Som jeg snakket om tidligere har vi en tendens til å sette til side deltakelse og medvirkning når vi snakker om barns rettigheter. Nå det da oppstår problemer som den nylige helsekrisen vi har gått gjennom, eller en økonomisk krise, fører det til at vi prioriterer andre rettigheter og setter i gang tiltak for å løse disse behovene, i stedet for å prioritere brukermedvirkning. Derfor bør offentlige myndigheter motivere og oppmuntre til flere programmer og initiativer som fremmer barn og unges medvirkning.

Jeg var så heldig å få være med noen gutter og jenter i et debattforum som ble holdt virtuelt, der det var de som deltok og var hovedpersonene. De ble motivert og tryggere på seg selv ..., de kunne gi uttrykk for sin mening, diskutere problemer som påvirket studiene deres, familien og deres egen mentale helse. Det at de kunne snakke åpent og fritt gjorde situasjonen de var i lettere å bære og tåle. Dette gav oss også muligheten til å se for oss hvordan guttene og jentene selv opplevde sin situasjon. Derfor er denne type

rom og møteplasser helt nødvendige. De beriker og styrker barnas hverdag, og bør anbefales og aktivt promoterer av de myndighetene.

Spørsmål:

Du har snakket litt om hvilke tiltak som kan oppmuntre til og fremme beslutningsprosesser på et politisk, strategisk, og praktisk nivå, men hva tror du vil være de beste verktøyene i hverdagen og det fagpersonene virkelig trenger for å gjøre barns medvirkning effektiv og virkningsfull?

Svar:

Når det gjelder ressurser, trenger vi spesifikke programmer/tiltak som oppfordrer barn til å delta, for hvis vi bruker mer tid på barns medvirkning, vil resultatene komme. Vi trenger også mer økonomiske ressurser til programmer av denne typen, og framfor alt må vi samarbeide med familiene slik at de får tillit til at guttene og jentene deres både har kapasiteten og modenheten som skal til for å kunne medvirke på mange forskjellige områder. De kan bidra i familielivet, ta avgjørelser i saker som angår dem selv, som utdanning og studier, skoleliv og ellers i hverdagen. Gjennom min yrkeserfaring og etablering av tiltak for medvirkning har jeg sett at gutter og jenter har en utrolig evne og kapasitet til å gi uttrykk for sine meninger, og de er veldig tydelige på hva de vil og ikke vil. På et profesjonelt nivå må vi jobbe og skape rom for barn hvor de kan lære å delta og påvirke, og vi må ta deres mening på alvor og heve dem opp på et offentlig nivå slik at myndighetene lytter til og vurderer disse meningene når de skal etablere tiltak. Hovedsakelig i den profesjonelle sfæren må vi legge stor vekt på det å jobbe for og oppmuntre til møteplasser som gjør at vi kommer nærmere barna. Spørsmål:

Vi har snakket om økonomiske ressurser, tid, rom og behovet for bevisstgjørende tiltak som synliggjør at vi faktisk lytter til barnas stemme. Men også evalueringsmetodene er viktige. Hvordan kan vi evaluere, eller vurdere graden av reell medvirkning fra barn. Hva tror du vil være de riktige instrumentene og metodene, og hvilke indikatorer skal vi bruke for å på en sikker måte finne ut om medvirkningen og deltakelsen er reell?

Svar:

Vårt mål er å bidra til sosiale endringer gjennom brukermedvirkning, så det viktigste er at medvirkningen har innvirkning på livene til de som deltar. I tiltakene og programmene som gjennomføres for å legge til rette for barns medvirkning må det være tydelige hovedmål og et klart sett med delmål.

Svar:

Vårt mål er å bidra til sosiale endringer gjennom brukermedvirkning, så det viktigste er at medvirkningen har en innvirkning på livene til de som deltar. Tiltak og programmer som gjennomføres for å fremme barns deltakelse skal ha klare mål og målbare indikatorer, slik at vi kan vise at gutters og jenters medvirkning er virkningsfull og relevant. I tillegg til å etablere indikatorer som sikrer tilgang til medvirkning for alle barn uavhengig av status, er dette også viktig fordi vi har en tendens til å tenke på barndommen som noe allment og vanlig, men det ikke tilfelle for alle barn er forskjellige. Vi ser mangfold og alle har forskjellig utgangspunkt. Derfor er det veldig viktig å lage indikatorer som sikrer at alle gutter og jenter har et sted å være, uavhengig av hvor de kommer fra og hvordan de har det. Du kan ikke opprette tiltak som gjelder for alle barn, da alle har sine individuelle behov, og gruppene de tilhører andre behov. Vi må håndtere behovene og etablere overgripende tiltak som gjelder spesifikke utfordringer.

Spørsmål:

Vil du dele en oppsummering av det vi har snakket om, og hva som er din yrkesfaglige erfaring når det gjelder barns medvirkning?

Svar:

Ja, jeg deler gjerne noen tanker: På den ene siden er barns medvirkning et endrings- og opplæringsverktøy som hjelper guttene og jentene til å utvikle sine egne normer og vurderinger når det gjelder utfordringene som angår dem selv. På den andre siden, som konklusjon, må vi forstå brukermedvirkning i videre forstand som sosial medvirkning, der alle områder blir inkludert for å belyse mangfoldet og de ulike virkelighetene barna lever i.

Spørsmål:

Tusen takk, Jósan, for at du ville dele dette med oss, og takk for alt arbeidet du legger ned i Fundación Secretariado Gitano.

Svar:

Takk for at vi fikk være med.